

Investeren in stedelijke vernieuwing is daarom investeren in stijgingsmogelijkheden, in kansen om vooruit te komen. En een deel van deze mogelijkheden liggen in de betreffende wijken: in de behuizing, de woonomgeving, de voorzieningen in de buurt, de veiligheid en daarmee ook in sfeer, reputatie, imago. De wijk is een handig kader om aan vooruitgang te werken, niet meer en niet minder dan dat.

Het thema van de stedelijke vernieuwing is in de landelijke politiek fors gestegen. Die stijging hebben we dus al binnen. Het kabinet dat morgen begint wil onder het motto van "van probleemwijk naar prachtwijk" een forse push geven aan het opknappen van wat heet de probleemwijken.

"Voor de zomer zal een actieplan worden opgesteld voor een brede samenhangende "sterke wijken" aanpak die er op gericht is binnen acht tot tien jaar van probleemwijken weer vitale, woon- werk- en leefomgevingen te maken waarin schooluitval is teruggedrongen en de (jeugd) werkloosheid is teruggebracht, werkgelegenheid in de buurt is gebracht de bevolkingssamenstelling gevarieerd is en het prettig wonen is".

Méér dan in het recente verleden zien we een gevoel van urgentie en zo'n gevoel is nu eenmaal nodig om bestuurlijke en financiële energie vrij te maken. Investeringsbereidheid is ook een signaal aan bewoners dat hun wijk en zichzelf niet worden afgeschreven, maar serieus worden genomen.

Maar nu dan, hoe dit alles aan te pakken en welke valkuilen ware te vermijden? Ik denk met u even mee met het nieuwe kabinet en met de nieuwe minister van Integratie en Wijkverbetering.

Een: zware turbo-taal over de toestand in de oude stadswijken mag heel even nodig zijn om middelen en partijen te binden, daarna moet het afgelopen zijn. Met termen als "de vlam slaat in de pan" en "sociale herovering" helpen we de stigmatisering een handje en doen we alsof een gehele wijk een probleem is, terwijl in de wijk diverse groepen (verschillende) problemen hebben. En er zit veel kracht en wijsheid in de wijken zelf, die niet van buiten af veronachtzaamd mogen worden. Niet zozeer de wijk moet vooruit, maar de mensen in de wijk moeten vooruit.

Twee: Wijkverbetering is niet hetzelfde als Integratie. Niet alle integratievraagstukken lopen over de band van de wijkverbetering. En er zijn ook integratievraagstukken buiten de geëtiketteerde probleemwijken (40, 56, 140 of iets dergelijks). In de afgelopen kabinetsperiode zat Integratie ingeklemd in Justitie en was bepaald ondergeschikt aan Immigratiebeleid. Er treedt nu een bevrijding uit deze omhelzing op, maar snel een nieuwe partner kiezen kan ook riskant zijn. De twee beleidsdossiers dus een beetje uit elkaar houden.

Drie: het nieuwe besef van urgentie mag niet leiden tot een fixatie op de zeer korte termijn en op uitsluitend zichtbare fysieke verbetering. Resultaten op de korte termijn zijn erg nodig, ook al om het vertrouwen te behouden van alle betrokkenen, maar we hebben het hier wel over taaie langlopende processen die lang volhouden vergen. En veel van de verbetering zit niet in de stenen, maar in het sociale van opvoeding, onderwijs, welzijn, emancipatie. De Minister van (Integratie en ) Wijkverbetering moet ergens op een departement inwonen, maar zal ook voor Wijkverbetering de fysiek-ruimtelijke omgeving en benadering van VROM af en toe moeten weerstaan.

Vier: de hele operatie staat of valt met het mobiliseren van de kracht van de non-profit en profitinstellingen. De overheid, rijk en gemeente, kunnen dit niet alleen. De woningcorporaties hebben veel kracht, ook financieel. Gaan de corporaties in Nederland nu eindelijk eens samen een Investeringsmaatschappij vormen waarin middelen van arme en